

[Svend Heiselberg]

den offentlige administration måske falde ret så væsentligt.

Lovforslaget indeholder som nævnt nogle gode miljømæssige intentioner, og det kan vi være tilfredse med, men at det er en ramme-lov, er vi i allerhøjeste grad utrygge ved, når vi eksempelvis ved, hvordan arbejdsmiljøloven bliver administreret.

Når det er sagt, vil jeg sige ministeren og hans embedsmænd tak for den gode orientering, der er givet miljøudvalget forinden behandlingen af dette lovforslag. Dette til trods vil vi give løfte om en meget kritisk udvalgsbehandling.

Vedrørende lovforslag nr. L 59 kan jeg sige, at venstre naturligvis er indstillet på, at § 68 ophæves, såfremt lovforslag nr. L 58 vedtages.

Margrete Auken (SF):

Det var bevægende at høre hr. Svend Heiselbergs bekymring for Hedeselskabet. Jeg kan fortælle hr. Svend Heiselberg, at heller ikke i dag er der grund til at have bekymring for Hedeselskabet. Det er en lækker lov for dem, for nu, efter at de har fået rettet en masse vandløb ud, kan de få lov til at begynde at restaurere dem. Så vær helt rolig – Hedeselskabet er altid i salveten.

Jeg kunne godt have lyst til i denne sammenhæng at sige nogle lidt mere principielle ting om det, som er sket, og som bl. a. har medført, at vi har fået denne lov. Det er karakteristisk, at man først i 1950'erne og 1960'erne begyndte at interessere sig for økologi og miljø, selv om vi lever i en kultur, der har været fuldstændig præget af naturvidenskabernes succes igennem mere end hundrede år. Ikke desto mindre var det – bortset fra nogle få biologer – digtere og filosoffer og teologer, der gjorde opmærksom på det, og naturvidenskabsfolkene sagde: hovsa!

I næste omgang har de gjort noget meget smart, for i stedet for at gå ind i den folkelige debat om det, der er sket, har man indført et fantastisk ord, som intet har med miljø at gøre, men som stammer fra en helt anden sammenhæng. Man har nemlig indført ordet »recipient«. Derved har man afskåret folk fra at snakke med. Ordet »recipient« kan man vel ikke have noget imod, men hvis man tager sig den frihed at oversætte ordet – jeg kan ikke gøre det nøjagtigt af hensyn til folketingets forretningsorden, for så ville jeg

blive kaldt til orden – der betyder sådan noget som »modtager af spild«, ser man, at naturen dermed er fastlagt som losseplads for mennesker. Det er det, den først og fremmest er, recipient. Ja, det kan komme så vidt med denne mærkværdige sprogbrug, at et i øvrigt velmenende medlem af partiet venstre engang i udvalget talte om, at der enkelte steder i landet var »overskydende recipientkapacitet«. Hvis man nu oversætter det til folkesprog, så betyder det, at der er et sted, der ikke er møgbeskidt endnu, og som man derfor kan skynde sig at hælde noget mere ud i.

Det er unægtelig at se naturen fra en side, hvor den ikke har chance for at være ret meget andet end affaldssted. Det er i det hele taget en holdning, som viser, at vi betragter naturen ud fra strenge menneskecentrerede synspunkter. Når jeg siger »strenge«, er det, fordi det på lidt længere sigt er en vanvittig måde at tænke på. På længere sigt går vi jo til allesammen, i første omgang i skidt og møg, i næste omgang i stress og kedsomhed, hvis vi har overlevet indtil da, fordi det hele er blevet så utrolig simpelt i sin opbygning. Naturens mangfoldighed er der ikke plads til dér, hvor man skal afveje alle interesser. Det er naturen som reservedelslager og naturen som losseplads. Vi så det f. eks. med jagtloven, som stadig væk indgår i præcis den sammenhæng. Ja, man var kommet så langt, at man kunne snakke om »faunaressourcer« – det var dyrene, der var blevet til faunaressourcer – altså igen anskuet ud fra vores bekvemmelighed og umiddelbare udfoldelse.

Fori man laver dette, som jo er noget inderligt vrøvl, kan man komme ind på at lave nogle afvejninger, hvor ting vejes af mod hinanden, som ikke kan vejes af mod hinanden. Man kan ikke veje liv og død af mod hinanden, man kan ikke veje edder og forgift i sådan noget af mod andre interesser. Det var bevægende at høre ikke mindst hr. Finn Jørgensen snakke om, at der var jo så mange ligeberettigede interesser i naturen, og ligeberettigede var både skraldespandsfunktionen og sejlads, og hvad der nu kan være af ting, hvor noget af det jo vitterlig er ødelæggende. De er ikke ligeberettigede. Liv er til hver en tid berettiget fremfor død – naturligvis.

Vandløbsloven har mere end noget andet været udtryk for denne recipienttanke. Der